

2026 йил 14-апрел

Биласизми: этилен — энг оддий тўйинмаган углеводород

ETILEN (C₂H₄)

Eng oddiy to'yinmagan uglevodorod

Asosiy xususiyatlari:

- Qo'sh bog'li tuzilish (C=C)
- Rangsiz, yonuvchan gaz
- Yuqori kimyoviy faollik

Ishlatilishi:

- Polietilen ishlab chiqarish
- Kimyo sanoati xomashyosi
- Mevalarni pishirish

Этилен (C₂H₄) — энг оддий тўйинмаган углеводород, олефинлар қаторининг биринчи вакили бўлган, ўзига хос ҳидли, рангсиз, ёнувчан газ.

У саноат кимёсида жуда муҳим хомашё бўлиб, асосан полиетилен, этиленгликол ва бошқа органик бирикмалар ишлаб чиқаришда қўлланилади.

Асосий хусусиятлари:

Тузилиши: Молекуласида иккита углерод атоми ўзаро қўш боғ ($C=C$) орқали боғланган.

Физик ҳолати: Рангсиз газ, ҳаводан бироз енгилроқ, сувда ёмон эрийди.

Кимёвий фаоллиги: Қўш боғ ҳисобига бирикиш реакцияларига (масалан, галогенлар, водород билан) осон киришади.

Табиатда: Ўсимликларнинг ўсиши ва меваларнинг пишишини тезлаштирувчи фитогормон вазифасини бажаради.

Ишлатилиши:

1. Полиетилен ишлаб чиқариш: Дунёдаги этиленнинг энг катта қисми полиетилен (полимер) ишлаб чиқаришга сарфланади.

2. Синтетик хомашё: Этиленгликол, этилбензол, стирол, винилхлорид каби кимёвий моддалар олинади.

3. Қишлоқ хўжалиги: Меваларни (масалан, банан, помидор) тезроқ пишириш учун қўлланилади.

Этилен асосан нефт ва табиий газларни пиролиз (юқори ҳароратда парчалаш) қилиш орқали олинади.

source:

"Ўзкимёсаноат" акциядорлик жамияти

<https://new.uzkimyosanoat.uz/uz/press/news/bilasizmi-etilen-eng-oddiy-tuyinmagan-uglevodorod>